

ตอนที่ 4

เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาตั้งแต่สงครามกลางเมือง
จนถึงสงครามโลกครั้งที่ 1

บทที่ 15

เศรษฐกิจสมัยสงครามกลางเมือง

เค้าโครงเรื่อง

1. สาเหตุทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดสงครามกลางเมือง
 - 1.1 การเติบโตของความรู้สึกภาคภูมิใจ
 - 1.2 ระบบเศรษฐกิจของภาคใต้และการพัฒนาระบบทาส
2. ลักษณะสำคัญของสงครามกลางเมือง
3. เศรษฐกิจและชายแดนตะวันตก

สาระสำคัญ

1. สาเหตุทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดสงครามกลางเมือง เนื่องจากการเติบโตของความรู้สึกภาคภูมิใจเป็นสำคัญ ที่มีระบบเศรษฐกิจแตกต่างกันระหว่างภาคเหนือที่ทำอุตสาหกรรม ในขณะที่ภาคใต้ทำเกษตรกรรม และความแตกต่างกันทางสังคมที่ภาคใต้มีระบบทาส ใช้ทาสผิวดำเป็นแรงงาน ในขณะที่ภาคเหนือใช้แรงงานกรรมกรอิสระ
2. ลักษณะสำคัญของสงครามกลางเมือง มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของอเมริกันเป็นอย่างมาก สร้างความสูญเสียให้เกิดขึ้นแก่ประเทศโดยเฉพาะภาคใต้ที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวอย่างมากให้เหมาะกับสภาพใหม่ที่จะมีการยกเลิกทาส
3. เศรษฐกิจและชายแดนตะวันตก ชายแดนตะวันตกมีที่ดินว่างเปล่าที่อุดมสมบูรณ์จำนวนมาก มีผลต่อการพัฒนาความเป็นอเมริกันและประชาธิปไตยอเมริกันอย่างมาก และมีอิทธิพลต่อประเทศในด้านต่าง ๆ อย่างมาก กฎหมายตั้งบ้านเรือน กังหันลมและรั้วลวดหนามมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาชายแดนตะวันตก

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทที่ 15 แล้ว ผู้ศึกษาสามารถ

1. อธิบายและเข้าใจสาเหตุทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดสงครามกลางเมืองได้
2. อธิบายและเข้าใจลักษณะสำคัญของสงครามกลางเมืองได้
3. อธิบายและตระหนักถึงความสำคัญของชายแดนตะวันตกที่มีอิทธิพลต่อการสร้างชาติอเมริกันได้

ความนำ

สงครามกลางเมืองอเมริกันระหว่าง ค.ศ. 1861-1864 ระหว่างภาคเหนือและภาคใต้ มีสาเหตุทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ โดยเฉพาะความรู้สึกภาคนิยม ที่มีการประกอบอาชีพแตกต่างกัน โดยมีระบบทาสเข้ามาเกี่ยวข้องเป็นสำคัญด้วย ในขณะเดียวกันชายแดนตะวันตกเริ่มมีบทบาทสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ

1. สาเหตุทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดสงครามกลางเมือง

1.1 การเติบโตของความรู้สึกภาคนิยม

ความขัดแย้งทางการเมืองที่ภาคใต้พยายามแยกตัวออกจากสหภาพ เนื่องจากการขยายตัวของระบบทาส และเหตุผลสำคัญของสงครามกลางเมืองคือ ระบบทาสซึ่งนักประวัติศาสตร์หลายคนได้ย่ำถึงประเด็นทาสมากเกินไป ความจริงทาสเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งเท่านั้นที่นำไปสู่สงครามซึ่งไม่มีใครปฏิเสธได้ แต่ เจ.เอฟ.โรดส์ (G.F.Rhode) เน้นว่าทาสเป็นปัจจัยเดียวที่สำคัญมาก สงครามกลางเมืองเกิดขึ้นจากความขัดแย้งทางเศรษฐกิจของแต่ละภาค ในระหว่างสงคราม ค.ศ. 1812 ผู้นำนิวยอร์กได้พูดถึงการแยกตัวออกจากสหภาพในการประชุมที่เมืองฮาร์ดฟอร์ด ต่อมาอีก 20 ปี รัฐสภาของ มลรัฐแคลิฟอร์เนียได้ได้ออกกฎหมายโมฆียกรรม (Ordinance of Nullification) ประกาศว่ากฎหมายภาษีศุลกากร ค.ศ. 1828 และ ค.ศ. 1832 ไม่มีผลใช้บังคับในรัฐของตน ความขัดแย้งเกี่ยวกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระหว่างภาคเหนือและภาคใต้รุนแรงมากขึ้นใน ค.ศ. 1860

ปัญหาพื้นฐานของความขัดแย้งระหว่าง 2 ภาค เนื่องจากภาคใต้เป็นสังคมเกษตรกรรม ขณะที่ภาคเหนือมีการเติบโตทางด้านอุตสาหกรรม การเกษตรกรรมภาคใต้ขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจระบบไร่ขนาดใหญ่ การใช้แรงงานทาสในการปลูกฝ้าย ในขณะที่ภาคเหนือเน้นทางด้านธุรกิจการค้าและการอุตสาหกรรม ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจของทั้ง 2 ภาคแสดงออกในเรื่องกฎหมายภาษีศุลกากร กิจการธนาคารและระบบเงินหมุนเวียน ที่ดินสาธารณะทางตะวันตก การปรับปรุงภายใน และการขยายดินแดนเพิ่มในอาณาเขต

นักอุตสาหกรรมภาคเหนือไม่จำเป็นต้องประนีประนอมหรือผูกมิตรกับชนชั้นเจ้าของที่ดินใหญ่ภาคใต้ เนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากชาวนาเสรีเจ้าของที่ดินใน

ภาคตะวันตก ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่น่าไปสู่สงครามกลางเมืองระหว่าง ค.ศ. 1861-1864 นอกจากนี้สหรัฐอเมริกาไม่มีศัตรูต่างชาติที่เข้มแข็ง การประนีประนอมกันของชนชั้นนำ เพื่อต่อสู้กับศัตรูภายนอกจึงเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น

1.2 ระบบเศรษฐกิจของภาคใต้และการพัฒนาระบบทาส

ชาวภาคใต้มีอาชีพทำเกษตรกรรมเป็นหลักสำคัญ พืชที่ปลูกเช่น ฝ้าย ยาสูบ ข้าว และอ้อย ชาวผิวขาวภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นพวกชาวนาที่มีไร่นาขนาดเล็ก ส่วนเจ้าของไร่นาขนาดใหญ่จะควบคุมสภาพชีวิตทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของภาคใต้ แต่ชาวนาภาคใต้เชื่อว่าภาคของตนมีปัญหาเศรษฐกิจยุ่งยากเพราะอิทธิพลครอบงำของภาคเหนือ ปัญหานี้จะแก้ไขได้ ภาคใต้จะต้องมีอิสระทางการเมือง ภาคใต้ต้องพึ่งสินค้าอุตสาหกรรมภาคเหนือ ซึ่งบริหารงานทางการเงินโดยธนาคารภาคเหนือ สินค้าขนส่งโดยทางเรือของภาคเหนือ และผ่านคนกลางของภาคเหนือเช่นกัน การค้าโดยตรงระหว่างภาคใต้และยุโรปมีน้อยมาก ฝ้ายของภาคใต้จะส่งผ่านไปยังนิวยอร์ก ต่อจากนั้นจะส่งไปยังยุโรป ในทำนองเดียวกันสินค้าอุตสาหกรรมยุโรปจะมายังเมืองทางภาคเหนือและส่งต่อมายังภาคใต้ การค้าในรูปแบบเหลี่ยมเช่นนี้ทำให้เสียค่าขนส่งแพงและต้องผ่านคนกลางด้วย ดังนั้นชาวภาคใต้จึงต้องการพัฒนาการค้าโดยตรงกับยุโรป นี่ก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่ภาคใต้ต้องการแยกตัวจากสหภาพ

การขัดแย้งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระหว่างภาคนำไปสู่สงครามกลางเมือง อย่างไรก็ตามระบบทาสก็มีความสำคัญในการมีส่วนช่วยทำให้เศรษฐกิจระหว่างภาคใต้และภาคเหนือแตกต่างกันและมีผลต่อการเมืองด้วยคือ ภาคใต้พยายามจะป้องกันรักษาผลประโยชน์ของตนเองด้วยการเพิ่มความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจในการขยายระบบทาส เพราะระบบเศรษฐกิจภาคใต้ขึ้นอยู่กับระบบทาสเป็นสำคัญ ทาสเป็นสินค้าเข้าส่งมาจากแอฟริกา ต่อมาหลัง ค.ศ.1808 การค้าทาสเป็นการผิดกฎหมายแรงงาน ทาสส่วนเกินตามรัฐชายแดนและแคโรไลนาภาคตะวันออกจะถูกส่งมายังภาคตะวันตกเฉียงใต้ เพื่อขายในรัฐใหม่ที่ทำกรปลูกฝ้ายในไร่ขนาดใหญ่ เนื่องจากความต้องการแรงงานทาสมีมากขึ้น ราคาทาสจึงเพิ่มขึ้นด้วย

ค.ศ. 1783 จะมีการซื้อขายทาสในราคา 350-500 เหรียญสหรัฐ

ค.ศ. 1800 จะมีการซื้อขายทาสในราคา 700-1,000 เหรียญสหรัฐ

ค.ศ. 1860 จะมีการซื้อขายทาสในราคา 1,500-2,000 เหรียญสหรัฐ¹

การซื้อขายทาสเป็นราคาที่ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสมัยเฟื่องฟูหรือสมัยตกต่ำของราคาการขายฝ้าย รัฐชายแดนเช่น เวอร์จิเนีย แมรีแลนด์ และเคนทักกี สามารถนำผลประโยชน์ได้จากแรงงานทาสส่วนเกินด้วยการขายให้แก่ภาคใต้ ศาสตราจารย์ดีว (Professor Dew) แห่งมหาวิทยาลัยวิลเลียมและแมรี กล่าวย่ำว่าใน ค.ศ. 1832 “เวอร์จิเนียได้เลี้ยงทาสสำหรับขายให้แก่รัฐอื่น ๆ เวอร์จิเนียสามารถผลิตทาสใช้ภายในรัฐของตนเองและประมาณ 6,000 คน สำหรับขาย”²

การเพิ่มประชากรจำหนวหรือยละหนว่ง 10 ปปีของ ค.ศ. 1850

รัฐ	คนผิวขาว	คนผิวดำ
เวอร์จิเนีย	20.79	5.12
แมรีแลนด์	31.34	0.07
เคนทักกี	28.99	15.75
อาคันซอร์	110.16	136.26
มิสซิสซิปปี	65.13	58.74
หลุยเซียนา	61.23	45.32 ³

ความมั่งคั่งของภาคใต้ขึ้นอยู่กับฝ้าย ที่ดิน และทาส ต่อมาคุณค่าราคาของฝ้ายและที่ดินลดลง มีราคาของทาสเพียงอย่างเดียวที่เพิ่มสูงขึ้น จากสถานการณ์เช่นนี้ทำให้ภาคใต้เพิ่มคุณค่าและความสำคัญของระบบทาสที่มีต่อความมั่งคั่งของทรัพย์สินมบัติภาคใต้เพิ่มขึ้น

ตามสถิติ ค.ศ. 1860 แสดงถึงคนผิวขาวในรัฐที่มีทาสมีประมาณ 8,099,760 คน และมีทาสประมาณ 3,953,580 คน มีคนผิวขาวจำนวน 384,000 คน ที่เป็นเจ้าของทาส และมีคนผิวขาวประมาณ 107,957 คน ที่มีทาสมากกว่า 10 คน และมีคนผิวขาวประมาณ 10,781 คน ที่มีทาสมากกว่า 50 คน และมีคนผิวขาวประมาณ 1,733 คน ที่มีทาสมากกว่า 100 คน และมีคนผิวขาวภาคใต้ประมาณ 6,000,000

¹ Faulkner, *ibid.* p. 3 14.

² Thomas R. Dew, *The Pro-Slavery Argument*, (1852), p. 359.

³ John F. Cairnes. *The Slave Power*, (2nd. ed, 1863), p. 130.

คน ที่ไม่สนใจจะเป็นเจ้าของทาส อย่างไรก็ตามความมั่งคั่งร่ำรวยของภาคใต้ขึ้นอยู่กับพืชหลักของระบบไร่ขนาดใหญ่ อาศัยแรงงานทาสเป็นสำคัญ เจ้าของไร่ขนาดใหญ่ที่เป็นเจ้าของทาสมีอิทธิพลทางการเมืองด้วย เมื่อสงครามเกิดขึ้นกลาง ค.ศ. 1860 พวกเขาเริ่มมือกันในการแยกตัวออกจากสหภาพเพื่อรักษาสถาบันทาส ซึ่งเป็นทรัพย์สินสมบัติอย่างหนึ่งของภาคใต้ไว้

ทาสจำนวน 3 ใน 4 ของทั้งหมด ทำงานโดยตรงในไร่ที่ผลิตฝ้ายเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะชีวิตของพวกทาสก็คือ ชีวิตในไร่ขนาดใหญ่ ทาสที่มีความฉลาดและได้รับความไว้วางใจส่วนมากจะเป็นพวกลูกผสมระหว่างทาสและคนผิวขาว มักจะทำงานเป็นคนรับใช้ภายในบ้าน ทาสที่ได้รับความไว้วางใจจะได้รับมอบหมายงานให้เป็นหัวหน้าผู้ดูแลทาสภายในไร่ ก้าวโดยทั่วไปแล้ว สภาพการดำรงชีวิตของพวกทาส ไม่ได้ดีกว่าการเลี้ยงสัตว์ในสมัยปัจจุบัน และมีสภาพไม่แตกต่างไปจากกรรมกรที่ยากจนของภาคเหนือ ทาสรับใช้ภายในบ้านจะได้รับเสื้อผ้าที่ไม่ใช่แล้วจากเจ้านายและได้รับอาหารเพียงพอที่จะกินแต่ไม่มากพอที่จะฟุ่มเฟือย ทาสที่ทำงานในไร่จะทำตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกประกอบอาหารกินเอง มีกระท่อมอยู่ตรงท้ายสวนที่เป็นที่โล่งเตียนยากแก่การหลบหนี อาหารประจำของพวกทาสได้แก่ ขนมปัง ข้าวโพด และเบคอน เจ้านายที่ใจดีอาจจะอนุญาตให้ทาสปลูกสวนครัวขนาดเล็กและเลี้ยงหมูหรือไก่ ตลอดจนอนุญาตให้หยุดงานในวันนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ มีการรักษาเลี้ยงดูทาสในยามเจ็บป่วย มีการห้ามทาสหัดอ่านและเขียนหนังสือเพราะเกรงว่าพวกทาสจะดื้อแพ่งต่อเจ้านายและไม่พอใจในสภาพของพวกตน อนุญาตให้สอนศาสนาแก่พวกทาสได้ อนุญาตให้ประกอบพิธีแต่งงานได้ ถึงแม้ว่าไม่มีรัฐใดจะยอมรับว่าการแต่งงานของพวกทาสถูกต้องตามกฎหมาย

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

1. ให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมและอธิบายถึงสาเหตุของสงครามกลางเมืองในด้านอื่น ๆ ด้วย นอกเหนือจากทางด้านเศรษฐกิจ
2. ให้นักศึกษาอ่านหนังสือเรื่องอื่น ๆ ประกอบเกี่ยวกับระบบทาสและการทำไร่ขนาดใหญ่ของภาคใต้ เช่น เรื่องกระท่อมน้อยของลุงทอม (Uncle Tom's Cabin) และเรื่องรูท (Root) เป็นต้น

2. ลักษณะสำคัญของสงครามกลางเมือง

สงครามกลางเมืองไม่ว่าจะมองจากทัศนะทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ก็เป็นการยากที่จะตัดสินว่าด้านใดด้านหนึ่งมีความสำคัญเป็นพิเศษ สงครามกลางเมืองได้ชะงักความเจริญก้าวหน้าของประเทศเพราะมีผลต่อการอุตสาหกรรม การเงิน และธุรกิจ การค้าอย่างลึกซึ้ง ความขัดแย้งระหว่างภาคมีพื้นฐานจากผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ทางด้านการเมืองสงครามกลางเมือง ครั้งนี้ภาคใต้ต้องการอิสรภาพแยกตัวออกจากสหภาพ ทางด้านสังคมมีการเคลื่อนไหวเพื่อปรับปรุงประเทศในด้าน ๆ อย่างมาก และในที่สุดระบบทาสก็ถูกทำลายไป

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ เป็นที่ปรากฏว่าภาคใต้ไม่สามารถทำสงครามระยะยาวได้ ประชาชนของภาคใต้ 11 รัฐที่แยกตัวออกมีประมาณ 9,000,000 คน ซึ่งเป็นทาสจำนวน 3,500,000 คน ส่วนประชากรของสหภาพมีจำนวน 22,000,000 คน และมีคนอพยพเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากยุโรปมายังภาคเหนือของประเทศสหรัฐอเมริกาตลอดระยะสมัยสงครามกลางเมือง¹

ในขณะเดียวกันเมื่อเปรียบเทียบกับภาคเหนือมีความสามารถที่จะทำสงครามในระยะยาวได้ดีกว่าภาคใต้ เพราะภาคเหนือมีโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่าร้อยละ 90 ของทั้งหมด ภาคใต้ตั้งความหวังไว้ตั้งแต่เริ่มแรกไว้ 2 อย่างคือ ภาคใต้ดำเนินสงครามตั้งรับป้องกันในเขตดินแดนของตนเอง ซึ่งสะดวกแก่การใช้กำลังคนและทรัพยากรธรรมชาติ ประการที่สอง ภาคใต้มีผลผลิตฝ้ายเป็นสำคัญ ซึ่งเชื่อว่าจะทำให้ฐานะทาง การเงินของภาคใต้ดีขึ้นในระหว่างสงคราม และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้ต่างประเทศเข้าร่วมสงครามช่วยเหลือภาคใต้ แต่ปรากฏว่าความหวังของภาคใต้ทั้ง 2 ประการ ไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะภาคเหนือมีกำลังกองทัพสูงกว่าภาคใต้และสามารถบุกทำลายกองทหารภาคใต้ได้สำเร็จ นอกจากนี้ภาคเหนือได้ปิดล้อมเมืองท่าของภาคใต้ทำให้ชาวยุโรปไม่สามารถส่งกำลังและอาวุธต่าง ๆ มาช่วยเหลือภาคใต้ได้

สงครามกลางเมืองมีความสำคัญอย่างมากต่อประวัติศาสตร์เศรษฐกิจอเมริกา สำหรับภาคใต้เป็นการสิ้นสุดระบบทาสและระบบไร่ขนาดใหญ่ สำหรับภาคเหนือเป็นการเร่งการปฏิวัติอุตสาหกรรมและพัฒนาระบบเงินทุนเพื่อการอุตสาหกรรม มีการพัฒนา

¹ Faulkner, *ibid*, pp. 327-8.

ดินแดนตะวันตกด้วยกฎหมายที่ดิน และการให้เงินทุนช่วยเหลือกิจการรถไฟ และการส่งของทางรถไฟข้ามทวีป สงครามทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อและระบบเงินตราหมุนเวียนแบบใหม่ และนำมาสู่ความพยายามที่จะจัดตั้งกฎหมายธนาคารแห่งชาติ เพื่อขยายอิทธิพลควบคุมกิจการธนาคาร

การฟ่ายแพ้วของรัฐบาลภาคใต้ไม่เพียงแต่ทรัพย์สินบ้านเรือนเสียหายอย่างมากเท่านั้น แต่ภาคใต้จะต้องตัดแปลงเศรษฐกิจของตนให้เข้ากับสภาพการยกเลิกทาส และกินเวลาหลายปี กว่าภาคใต้จะฟื้นตัวจากผลการสูญเสียทั้งทางตรงและทางอ้อมจากสงคราม ภาคใต้ไม่ได้สูญเสียเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แต่สูญเสียอิทธิพลทางการเมืองระดับชาติด้วย เพราะหลังจากสงครามการเมืองรัฐภาคเหนือเป็นผู้กำหนดนโยบายเศรษฐกิจสำคัญของชาติ ชัยชนะของรัฐภาคเหนือเป็นการเน้นถึงความสำคัญของระบบนายทุนนิยมที่มีต่อระบบไร่นาขนาดใหญ่ของภาคใต้ สงครามกลางเมืองพิสูจน์ได้ว่าเป็นความรุ่งเรืองของการพัฒนาเศรษฐกิจภาคเหนือ สงครามไม่ได้สร้างแนวทางเศรษฐกิจใหม่ในภาคเหนือ แต่รวบรวมเศรษฐกิจต่าง ๆ ของภาคเหนือที่มีอยู่ให้มีความสำคัญมากขึ้น ตัวอย่างเช่น โรงงานอุตสาหกรรมไม่ได้ก่อตั้งขึ้นมาเพราะสงครามแต่สงคราม ส่งเสริมและกระตุ้นให้มีการพัฒนาทางอุตสาหกรรมซึ่งได้เริ่มต้นไว้อย่างดีแล้ว ดังนั้นในขณะที่ภาคใต้ได้รับความเสียหายจากความปั่นป่วนทางเศรษฐกิจ รากฐานทางเศรษฐกิจของภาคเหนือก็ได้ขยายกว้างขวางขึ้นทั้งทางอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมอย่างไม่เคยเป็นมาก่อนในประวัติศาสตร์¹

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

ให้นักศึกษาอธิบายถึงลักษณะสำคัญของสงครามกลางเมืองมาให้เข้าใจ

3. เศรษฐกิจและชายแดนตะวันตก

ช่วงระยะเวลาตั้งแต่สิ้นสุดสงครามกลางเมืองจนถึงสมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 เศรษฐกิจ อเมริกาอยู่ในสมัยที่เจริญเติบโตอย่างมากโดยเฉพาะหลัง ค.ศ. 1865 เพราะอเมริกาไม่เพียงแต่ผลิตสินค้าเกษตรกรรมจำนวนมากเช่น น้ำมัน แร่ธาตุ และอื่น ๆ

¹ Gilbert C.Fite and Jim E.Reese, *An Economic History of The United States*, (Boston : Houghton Mifflin Company, 1965) p. 292.

เท่านั้น แต่มีปัจจัยสำคัญของสภาพเศรษฐกิจอเมริกา ก่อน ค.ศ. 1860 ที่มีที่ดินกว้างและมีการอพยพไปตั้งถิ่นฐานทางตะวันตก ซึ่งยังคงดำเนินต่อไปแม้ว่าจะสิ้นสุดสงครามกลางเมืองแล้ว และชายแดนสิ้นสุดใน ค.ศ. 1890 ดังนั้นการครอบครองดินแดนตะวันตกเพื่อการเกษตรกรรมจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ก่อนสมัยสงครามกลางเมืองอุตสาหกรรมมีความสำคัญเป็นอันดับรอง และค่อย ๆ เพิ่มความสำคัญขึ้น จนกระทั่งมีอิทธิพลมากกว่าการเกษตรกรรม ในระยะ ค.ศ. 1890 เป็นสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจอเมริกา คือ การตั้งถิ่นฐานตะวันตกและความสำคัญของการเกษตรกรรมค่อย ๆ ลดความสำคัญลง ในขณะที่อุตสาหกรรมได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ

ชายแดน (frontier) ตามทัศนะของศาสตราจารย์เฟรดเดอริก แจ็คสัน เทอร์เนอร์ (Frederick Jackson Turner, ค.ศ. 1861-1932) แห่งมหาวิทยาลัยวิสคอนซินและมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เสนอทฤษฎีชายแดน (The Frontier's Theory) ครั้งแรกใน ค.ศ. 1893 ที่สมาคมประวัติศาสตร์แห่งสหรัฐอเมริกา โดยให้ความสำคัญกับชายแดนของสหรัฐอเมริกาว่ามีความสำคัญต่อการสร้างชาติและบุคลิกลักษณะของชาวอเมริกันมากยิ่งขึ้นกว่ามรดกวัฒนธรรมยุโรป เนื่องจากที่ดินชายแดนจำนวนมากว่างเปล่าและราคาถูก อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ให้โอกาสที่ดีแก่ชาวอเมริกันในการเป็นเจ้าของที่ดินได้ง่าย มีโอกาสสร้างตัวให้มั่งคั่งร่ำรวยได้ง่าย สหรัฐอเมริกาเป็นสังคมเปิด ไม่มีอภิสิทธิ์ชนชั้น ต่างจากสังคมยุโรปสังคมเก่าที่ระบบกรรมสิทธิ์ที่ดินหรือระบบศักดินาสวามิภักดิ์ได้กำหนดฐานะของแต่ละบุคคลมาแล้ว มีเส้นขีดคั่นระหว่างชนชั้นชัดเจน ชาวอเมริกันมีความเชื่อมั่นในความก้าวหน้า มองโลกในแง่ดี และมีความหวังว่าอนาคตจะดีกว่าปัจจุบัน ถ้ามีความสามารถ ขยัน ก็จะประสบผลสำเร็จได้ คนยากจนสามารถเปลี่ยนฐานะเป็นคนร่ำรวยได้ โดยมีชายแดนเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญในการสร้างตัวและสร้างชาติอเมริกัน

ชายแดน หมายถึง เขตที่อารยธรรมต่อกับป่า ผู้คนตั้งถิ่นฐานเบาบางในเขตที่ดินว่างเปล่าจำนวนมากทางภาคตะวันตกของสหรัฐอเมริกาที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์สำหรับชาวอเมริกันชายแดนมีความหมายพิเศษ หมายถึง การให้โอกาสแก่ประชาชนที่จะสร้างชีวิตที่ดีขึ้น ที่ดินที่มีอยู่ทั่วไปมีราคาถูก ว่างเปล่าอุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุและป่าไม้ ดินดีเหมาะแก่การเพาะปลูก บุคคลสามารถเป็นเจ้าของที่ดินได้ง่าย ธรรมชาติส่งเสริมให้มีความมั่งคั่ง และสังคมก็ไม่มีข้อจำกัดที่บุคคลจะก้าวขึ้นสู่ความร่ำรวย

ลักษณะ “ชายแดน” มีส่วนสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยแบบอเมริกัน กล่าวคือ สังคมชายแดนส่งเสริมการปกครองตนเอง เนื่องจากรัฐบาลอยู่ห่างไกล ประชาชนจะต้องช่วยเหลือกันเองเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นที่นั่น เลือกว่าพวกเขาทำกันเองเพื่อทำหน้าที่จัดการสาธารณะ ประชาธิปไตยแบบอเมริกันบริเวณชายแดนจึงมีความหมายถึงการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ชุมชนและมีความเป็นปัจเจกชนนิยมสูง นอกจากนี้ ประชาชนที่อยู่ชายแดนมีความเท่าเทียมกันทุกคน มีโอกาสที่จะมีที่ดินและมีโอกาสที่จะมั่งคั่งร่ำรวยด้วยเช่นกัน

อาจจะกล่าวได้ว่า ชายแดนอเมริกันจึงเป็นสังคมที่อุดมด้วยโอกาสใหม่และมีความเป็นประชาธิปไตย ที่ประกอบด้วยสภาวะความเป็นชายแดนและมรดกวัฒนธรรมของผู้อพยพเข้ามาสู่ชายแดนนั้นด้วยในเรื่องการรักอิสระและประชาธิปไตย

นอกจากนี้ ศาสตราจารย์บาร์ริงตัน มัวร์ (Barrington Moore) ได้กล่าวว่า นักอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่ต้องประนีประนอมกับชนชั้นเจ้าของที่ดินขนาดใหญ่ภาคใต้ เพราะชนชั้นกลางภาคเหนือได้รับการสนับสนุนจากคนภาคตะวันตกที่ผูกพันขายสินค้าเกษตรทั้งข้าวสาลีและข้าวโพดให้แก่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่ทศวรรษ 1830 เมื่อมีการขุดคลองและสร้างรถไฟเชื่อมสองภาคนี้ ชาวภาคตะวันตกพัฒนาระบบไร่นาขนาดย่อม ใช้แรงงานในครอบครัวและเครื่องจักรต่างจากภาคใต้ที่ใช้แรงงานทาส เกษตรกรภาคตะวันตกสนับสนุนระบบกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคล แรงงานเสรี และการจัดตั้งกำแพงภาษีสินค้าเข้าอุตสาหกรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อแลกกับการที่พวกเขาขอกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในที่ดินภาคตะวันตก ด้วยเหตุนี้จึงมีการเชื่อมโยงมิตรกันระหว่างนักอุตสาหกรรมทางภาคเหนือกับชาวนาเสรีภาคตะวันตก ชายแดนภาคตะวันตกของสหรัฐอเมริกา มีส่วนสำคัญที่ทำให้สังคมอเมริกันไม่มีชาวไร่ที่ดิน ไม่มีคนว่างงานในเมือง กรรมกรไม่ต้องทำการรุนแรงมากหากไม่พอใจนายทุนก็อาจจะอพยพไปอยู่ภาคตะวันตกที่มีที่ดินว่างเปล่าให้ครอบครองได้

ใน ค.ศ. 1860 มีชายแดน 2 แห่งได้รับการจัดตั้งขึ้น ได้แก่ การเคลื่อนไหวไปทางตะวันออกตามชายฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก และการเคลื่อนไหวไปทางทิศตะวันตกตามเส้นเมริเดียนที่ 99 ส่วนดินแดนอื่น ๆ ของประเทศมีการตั้งถิ่นฐานในช่วงระยะ ค.ศ. 1870-1890 คนตั้งถิ่นฐานส่วนใหญ่จะเป็นพวกเหมือง ทำปศุสัตว์ และชาวนา ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจเนื่องจากตะวันตกมีแหล่งแร่ธาตุและดินอุดมสมบูรณ์ เปิดโอกาสให้มี

การทำงานเกษตรได้อย่างดี มีคนอพยพเข้าไปอยู่มากขึ้น มีการสร้างเส้นทางรถไฟข้ามทวีป การประดิษฐ์รั้วลวดหนามและการสร้างโรงสี

ชายแดนที่มีการทำเหมือง การค้นพบแหล่งแร่ธาตุทางตะวันตกมีความสำคัญต่อการตั้งถิ่นฐานทางตะวันตกสมัยสิ้นสุดชายแดนมาก ทางตะวันออกของเชียรา มีการตั้งถิ่นฐานถาวรโดยพวกมอร์มอนอยู่บริเวณทะเลสาบน้ำเค็ม การค้นพบทองคำในแคลิฟอร์เนีย ค.ศ.1849 มีผลให้มีคนหลายประเภทหลายกลุ่มไปตั้งถิ่นฐานบริเวณเทือกเขาร็อกกี ซึ่งปัจจุบันเป็นรัฐแคลิฟอร์เนีย เนวาดา อริโซนา นิวเม็กซิโก โคโรลาโด ไอดาโฮ และมอนทานา

ชายแดนที่มีการทำปศุสัตว์ ได้แก่บริเวณเท็กซัสและเมืองแมนนิโตบา ซึ่งเป็นบริเวณเนินเขามีหญ้าปกคลุมแต่ขาดแคลนน้ำฝน มีความเชื่อกันว่าไม่เหมาะแก่การเพาะปลูกหรือการตั้งถิ่นฐานอยู่ตั้งแต่ ค.ศ. 1860 พบว่าบริเวณนี้เหมาะแก่การเลี้ยงวัวควายและสัตว์อื่น ๆ จึงมีการตั้งถิ่นฐานบริเวณที่ราบเส้นเมริเดียน 100 องศาจนถึงเทือกเขาร็อกกี เพื่อทำการเลี้ยงสัตว์กินเวลาประมาณ 20 ปี ตั้งแต่ ค.ศ. 1860-1880 มีการไล่ต้อนวัวควายพันธุ์เท็กซัสจำนวนมากกว่า 4,000,000 ตัว ไปยังภาคเหนือซึ่งทำกำไรได้อย่างดีเพราะมีตลาดกว้างขวาง และไล่ต้อนสัตว์ผ่านที่ดินของรัฐบาลได้ฟรี ชีวิตการเป็นคนเลี้ยงสัตว์ไล่ต้อนสัตว์หรือชีวิตควายบอยเป็นชีวิตหนักแต่ก็เต็มไปด้วยความใฝ่ฝันและความรักใคร่ ต่อมาได้กลายเป็นเรื่องราวในนิยายสิบสตางค์ (The dime novel) ภาพยนตร์และภาพยนตร์โทรทัศน์เกี่ยวกับตะวันตก ซึ่งได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของนิยายพื้นบ้านอเมริกัน

กฎหมายการตั้งบ้านเรือน (The Homestead Acts) และกิจการรถไฟ เป็นปัจจัยสำคัญที่มีต่อการตั้งถิ่นฐานอย่างรวดเร็วเพิ่มขึ้นในบริเวณที่ราบภาคกลาง แต่ปัญหาสำคัญที่ชาวนาในเขตเส้นเมริเดียนที่ 98 และเทือกเขาร็อกกีต้องประสบคือ การขาดแคลนน้ำฝน ศาสตราจารย์ เวบบ์ (Professor W.P.Webb) นักประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียง กล่าวว่า “การขาดแคลนความชุ่มชื้นในบริเวณนี้เป็นประเด็นสำคัญที่มีการถกเถียงปัญหาและคิดหาวิธีการที่จะแก้ไข ปัญหาเรื่องนี้เป็นประเด็นปัญหาทั้งหมดที่จะเอาชนะที่ราบกว้างใหญ่นี้”¹

ตลอดสมัยประวัติศาสตร์ภาคตะวันตก มีการค้นหาวิธีการให้ได้น้ำมาใช้ เริ่มตั้งแต่สมัยเริ่มแรก พวกบุกเบิกได้ขุดบ่อเพื่อเอาน้ำมาใช้ จนกระทั่งมีโครงการชลประทาน

¹ W.P. Webb, *The Great Plains*, (1931), p. 322.

ขนาดใหญ่ของรัฐบาลกลาง เช่น เชื้อนฮูเวอร์ และเชื่อนแกรนคูลี การสูบน้ำด้วยการใช้กังหันลม อาจจะกล่าวได้ว่ากังหันลมเป็นเครื่องมือช่วยเหลือที่สำคัญในการตั้งถิ่นฐาน ในเขตนี้ นอกจากนี้ก็มีการคิดทำนาแห้ง (dry farming) ต่อมามีการคิดรั้วลวดหนามสำหรับกันล้อมสถานที่ เพราะมิฉะนั้นถ้าไม่มีรั้วลวดหนามที่ราบก็จะเป็นสถานที่ไล่ต้อนฝูงปศุสัตว์ของพวกเขาบ่อย แต่เดิมวัสดุที่ทำรั้วได้แก่ไม้และก้อนหิน ต่อมาโจเซฟ เอฟ กิลเดน (Joseph F. Gilden) และจาคอป แฮช (Jacob Haish) ชาวนาจากอิลลินอยน์ ได้คิดทำรั้วลวดหนามได้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งเป็นที่นิยมของตลาดมาก ผลิตภัณฑ์และการขายลวดหนามเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ใน ค.ศ. 1874 มีการขายลวดหนามได้เป็นจำนวน 10,000 ปอนด์ แต่อีก 6 ปีต่อมาขายได้เป็นจำนวน 80,500,000 ปอนด์ และราคาของลวดหนามได้ลดลงจาก ค.ศ. 1874 ราคาลวดหนาม 100 ปอนด์ เป็น 20 เหรียญ แต่ ค.ศ. 1897 ลวดหนาม 100 ปอนด์ มีราคาเพียง 1.80 เหรียญ ศาสตราจารย์เวบบ์ กล่าวว่า “เป็นเพราะลวดหนามไม่ใช่เพราะกฎหมายตั้งบ้านเรือนหรือกิจการรถไฟที่สร้างความมั่นใจให้แก่ชาวนาในการเดินทางมาตั้งถิ่นฐานในเขตทุ่งหญ้าแพรรี”¹

ใน ค.ศ. 1890 เป็นปีที่สิ้นสุดชายแดน ตามวิธีการทางเทคนิค ชายแดนหมายถึงบริเวณที่มีคนอยู่ประมาณ 2-6 คนต่อตารางไมล์ ใน ค.ศ. 1904 รัฐบาลยังคงเป็นเจ้าของที่ดินจำนวน 700,000,000 เอเคอร์ แต่ก็เป็นที่ดินที่ไม่มีคุณค่ายกเว้นสำหรับการทำนาแห้ง การชลประทานและมีโครงการระบายน้ำในทางเศรษฐกิจ ดินแดนกว้างใหญ่ระหว่างแม่น้ำมิสซิสซิปปีจนถึงเทือกเขาร็อกกี เป็นดินแดนที่ทำเกษตรกรรม เช่น รัฐมอนทานา และตาโกต้า ปลูกข้าวสาลี รัฐแคนซัส ไอโอวา และเนบราสกา ปลูกข้าวโพด และรัฐอาร์คันซอและเท็กซัส ปลูกฝ้าย การครอบครองดินแดนตั้งบ้านเรือนและพัฒนาทางเศรษฐกิจทำให้ดินแดนเหล่านี้ได้รับการยอมรับเข้าเป็นรัฐใน ค.ศ. 1889 รัฐไอดาโอและไวโอมิง ได้รับเข้าเป็นรัฐใน ค.ศ. 1890 ต่อมาเมื่อพวกมอรมอนยอมยกเลิกกัลติการมีภรรยาได้หลายคน (polygamy) ใน ค.ศ. 1890 ดังนั้น ใน ค.ศ. 1896 ยูทาห์จึงได้รับเข้ามาเป็นรัฐ โอคลาโฮมาได้รับเข้ามาเป็นรัฐ ใน ค.ศ. 1907 นิวเม็กซิโกและอริโซนา ได้รับเข้าเป็นรัฐ ค.ศ. 1912

¹ Ibid., p. 317.

การที่สหรัฐอเมริกา มีชายแดนและดินแดนกว้างใหญ่ที่ยังว่างเปล่า นับว่ามีผลสำคัญต่อประวัติศาสตร์เศรษฐกิจอเมริกาเป็นอย่างมาก เพราะเป็นแหล่งระบายกลุ่มคนที่ยากจนและไม่พอใจสภาพของตะงันออก ตลอดจนชาวยุโรปที่อพยพเข้ามาในสหรัฐอเมริกา มีโอกาสที่จะตั้งตัวมีบ้านเรือนและมีการประกอบอาชีพที่เลี้ยงตัวเองได้ ชายแดนว่างเปล่าไม่ได้มีประโยชน์เฉพาะทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่มีประโยชน์ต่อการเมืองและสังคมอเมริกาที่ได้หลอมหล่อชีวิตของชาวอเมริกันในปัจจุบัน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

1. ให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติและผลงานของเฟรเดอริก แจคสัน เทอร์เนอร์ที่เกี่ยวกับชายแดนตะวันตก ว่ามีความสำคัญกับสหรัฐอเมริกาอย่างไร
2. ให้นักศึกษาวาดแผนที่การขยายตัวไปทางภาคตะวันตกและมีการประกอบอาชีพอะไรบ้างในแต่ละเขต
3. ให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติของการคิดค้นประดิษฐ์กังหันลมและรั้วลวดหนาม

สรุป

สงครามกลางเมืองอเมริกันมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างมากในทุก ๆ ด้าน อันจะนำประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านอุตสาหกรรม ธุรกิจ เกษตรกรรม และการคมนาคมขนส่ง ตลอดจนการขยายตัวไปทางตะวันตกที่มีส่วนสำคัญต่อการสร้างชาติอเมริกัน

การประเมินผลท้ายบทที่ 15

1. จงอธิบายถึงสาเหตุและผลของสงครามกลางเมืองอเมริกัน
2. จงอธิบายถึงความสำคัญของชายแดนตะวันตกที่มีต่อประเทศสหรัฐอเมริกาในทุก ๆ ด้าน อย่างไรบ้าง